

FINANSIERING OCH RESURSMOBILISERING

Förbundsstyrelsen föreslår fullmäktige att besluta

- Att för att stärka den lokala och regionala verksamheten genomförs en kampanj om lokal och regional finansiering och resursmobilisering utifrån de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutar om år 2020.
- Att den lokala och regionala verksamheten stärks genom att en del av statsbidraget i budgeten används till lokala och regionala aktiviteter i samverkan med Distrikt i Samverkan.
- Att den lokala och regionala budgeteringen används som underlag för samtal med regioner och kommuner för ökat kommunalt och regionalt stöd.

Bakgrund

På fullmäktige 2018 fick styrelsen i uppdrag att utreda lokal och regional finansiering. Alla medlemsorganisationer har självfallet behov av resurser för att bedriva sin verksamhet, sitt organisationsarbete, resursanskaffning och administration.

Sammanfattning av nulägesbeskrivningen

Efter att ha studerat och samtalat om ett antal lokala budgetar finns trots olikheter i lokala och regionala finansieringsmöjligheter vissa gemensamma inkomster. De vanligaste är medlemsavgifter, deltagaravgifter, inträdesavgifter, stöd från studieförbund, intäkter från bilaterala fonder eller Letterstedtska föreningen, ta betalt för kaffe och bullar samt kommunala grundbidrag.

Tittar man på samma fråga med ett bredare resursperspektiv är de vanligaste svaren att man ofta bedriver verksamhet baserad på ideellt engagemang - på ideellt arbete, att man får möjlighet att bedriva verksamhet i en lokal som är gratis eller rabatterad, att man får möjlighet att trycka gratis eller rabatterat på någon annans kopiator, att man får annonsera på andras platser eller i deras information, man samarrangerar, att någon ställer upp och föreläser gratis eller kraftigt rabatterat och att det finns medlemmar och förtroendevalda som tar på sig ansvaret att genomföra aktiviteter och så vidare.

Utifrån motioner och utlåtande gällande statsbidragets användning och fördelning inom föreningen Norden har en fråga varit om statsbidraget kan användas för att stärka den lokala och regionala finansieringen. Det är inte förenligt med den ordning som finns mellan de offentliga nivåerna att statsbidrag omfördelas som bidrag till lokala och regionala organisationer för samma ändamål som kommuner och regioner ger stöd till. Erfarenheten

visar också att om statsbidrag omfördelas minskar många kommuner och regioner i dessa fall sina bidrag.

Det finns andra möjligheter som att samverka mellan lokala, regionala och den nationella verksamheten och tillsammans använda statsbidraget för till exempel lokal och regional utbredning, utveckling, folkbildning, studie- och informationsverksamhet.

Lista på finansierings- och resursformer som studerats.

Medlemsavgift
Deltagaravgift
Inträdesavgift
Lotteri
Gåvor
Ideellt arbete
Partner medfinansierar
Låna/använda
Sponsring
Annonser
Försäljning
Bingo
Kommunala och regionala bidrag, men även andra former bidrag
Fonder och stiftelser
IOP
Uppdragsersättning t ex vänortsansvar
Omfördelning av statsbidrag

Alla dess former kan aktiveras, men de är endast möjligheter vars tillvaratagande bygger på avdelningarnas och distriktens ambitioner, vilja och ork (kapacitet).

Vilka som aktiveras och används blir därför olika sett mellan dem. De blir också olika därför de kommunala och regionala stöden skiljer sig åt. Grunden för alla är dock ideellt arbete, medlems-, deltagar- och inträdesavgifter samt smärre eller större kommunala och regionala bidrag.

Resonemang vad gäller egenfinansiering

Mycket talar för att det offentliga stödet till föreningslivet kommer hållas tillbaka, på vissa områden stramas åt ytterligare eller öronmärkas för särskilda ändamål och syften. Projektstyrningen kommer att fortsätta. Behovet av ökad egenfinansiering är därför särskilt angeläget.

Egenfinansieringen genom avgifter, lotter, försäljning, prenumerationer, sponsring, insamlingar, gåvor, ansökningar till fonder med mera är alltmer knutet till den betalandes eller finansärens intresse och nytta.

Resonemang om kommuners och regioners stöd

När det gäller lokalt och regionalt stöd från kommuner och regioner finns det olika typer av stöd med olika grad av åtagande. På kommunal nivå brukar de sammanfattas med typerna

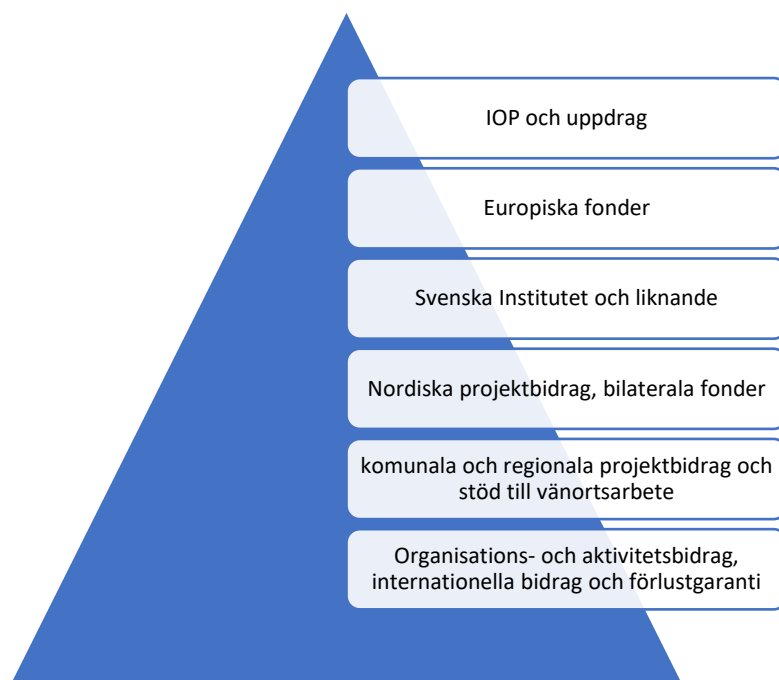
- Organisationsbidrag
- Aktivitetsbidrag
- Projektbidrag
- Förlustgaranti
- Anläggnings- och lokalbidrag

Sedan 1990-talet har det skett en förskjutning från organisationsbidrag och aktivitetsstöd till projektbidrag och aktivitetsstöd, men där friska vuxna inte får stöd eller endast något vid särskilda händelser som också gagnar kommunen.

När det gäller typ av organisationsstöd eller aktivitetsbidrag har föreningarna olika relationer till kommunerna och regionerna. Ibland är de bland annat registrerade som bidragsberättigade kulturföreningar och i vissa fall som internationella föreningar. Det ger olika typer av stöd. Ett av stöden som minskat, men finns kvar i vissa kommuner är bidrag till vänortsutbyte. Ibland är de behöriga att söka båda typerna.

Går man ett steg längre i insats och åtagande för lokalavdelningarna kan det handla om att ta på sig uppgiften att vara vänortskommitté åt kommunen. Ytterligare ett steg i insats och åtagande är att vara delaktig i eller ansvarig för utvecklingsprocesser och projekt som stöds av dels nordiska fonder, dels europeiska fonder eller Svenska Institutet med flera finansiella instrument.

När det gäller Ideellt och offentligt partnerskap (IOP) har det inte framkommit att någon förening är delaktig i den lösningen, även om det varit möjligt i enstaka fall, som i projektet Vägen in. När det gäller IOP samt lokala och regionala överenskommelser (LÖK och RÖK) mellan föreningsliv och kommun öppnar sig möjligheter att knyta an med vänortsutbyte i de frågor som prioriteras i överenskommelserna. Det ger en möjlighet att utveckla den nordiska samarbetet och utbytet, men också kunskapen om Norden inom kommunen. Nedan en bild av svårighetsgrad och antalet delaktiga lokalavdelningar och distrikt. Lättast och flest i basen. Få och svårast högst upp.

Olika aspekter avvägs mot varandra

I valet mellan dessa framgår att det finns olika aspekter som avvägs mot varandra

1. Är föreningen bidragsberättigad eller inte?
2. Kan och vill föreningen?
3. Påverkar det självständigheten?
4. Påverkar det oberoendet?
5. Är styrningen utifrån i den aktivitet eller det projekt man söker pengar för acceptabel?
6. Är den administration som följer med stödet hanterbart? Finns tid, vilja och kunskap?

Det är självfallet ett mycket viktigt samtal inom respektive lokalavdelning och distrikt var deras egen ork, vilja och ambitionsnivå ligger. Verksamheten är frivillig och drivmedlet är engagemang. Som idag kommer det därför finnas olika avdelningar och distrikt utifrån ambition, vilja och engagemang

Med tanke på strategins fokus på lokal och regional utveckling behöver det ske olika parallella arbeten gällande finansieringsverksamheten, sett över en längre tid.

1. Påverka för att generellt öka stödet till det nordiska-internationell utbytet och samarbete.
2. Ökad egenfinansiering
3. Ökad privat finansiering såsom gåvor och sponsring
4. Ökad kommunal och regionalt stöd
5. Ökad resursmobilisering utöver frågan om finansiering.

Några finansiella instrument att särskilt arbeta med?

- *Medlemsavgiften behöver öka.* Idag täcker inte medlemsavgiften de gemensamma kostnaderna för förbundsstyrelse, FNF-avgiften, medlemsregister och medlemsservicen. Den bidrar inte heller till att skapa en grundfinansiering i många lokalavdelningar och deras distrikt. I ett eget ärende diskuteras medlemsavgiften för kommande period och den diskussionen knyts samman med nytt medlemsregister. Se förslag om enhetlig medlemsavgift och avgiftsökning.
- *Kommunala och regionala bidrag.* Med stöd av den nya nordiska visionen att Norden ska vara världen mest integrerade, den mest hållbara och den mest konkurrenskraftiga regionen i världen, så omfattas även regioner och kommuner av detta. Ett arbete med att påverka bidragen till nordiskt lärande, samarbete och utbyte bör intensifieras.
- *De enklaste formerna av projektbidrag behöver användas i ökad utsträckning.* För detta behövs en enklare utbildning och sådana anordnas av studieförbunden. Den kan också arrangeras inom Distrikt i Samverkan.
- *Resursmobilisering i form av partners och få tillgång till andras stöd, rabatterat eller gratis,* är viktigt för många lokalavdelningar. Då detta inte syns i ekonomiska berättelser kan det vara bra att särskilt berätta om denna typ av egenfinansiering.
- *Försäljning och lotterier* i liten skala sker, men i någon större omfattning är svårt att utläsa en vilja kring.
- *Deltagar- och inträdesavgifter* är en viktig inkomst per aktivitet/arrangemang. En utveckling av denna inkomst skulle kunna kopplas samman med utveckling av öppen verksamhet.
- *Sponsring och annonsering skulle kunna öka,* särskilt kring öppna verksamheter, där det finns en bredare marknadsföring.

Studier, inbördes lärande, stöd och service i ovanstående kan bland annat organiseras via Distrikt i Samverkan där lokalavdelningar tillsammans i samverkan med föreningen Norden nationellt kan studera hur man kan agera lokalt och regionalt, dela erfarenheter, men också tillsammans bilda opinion.